

Patnáctá Mezinárodní olympiáda v lingvistice

Dublin (Irsko), 31. července – 4. srpna 2017

Řešení úloh soutěže jednotlivců

Úloha č. 1. Číselná soustava je dvanáctková.

- gwīnìṅ — 1, bà — 2, tāt — 3, nààs — 4, tùṅūn — 5, tīimìn — 6, tàāmà — 7, rwīīt — 8
- $\text{fāā-}\alpha = 12 - \alpha$ ($1 \leq \alpha \leq 3$): fāātāt — 9, fāābà — 10, fāāgwīnìṅ — 11
- kūrū — 12
- $\text{bā-kūrū bī-}\gamma = \gamma \cdot 12$ ($2 \leq \gamma \leq 8$), $\text{bā-kūrū fāā-bī-}\gamma = (12 - \gamma) \cdot 12$ ($1 \leq \gamma \leq 3$)
(tón v první slabice γ se mění na střední)
- $\beta \text{ ná} \left\{ \begin{array}{l} \text{gwē gwīnìṅ} \ (\delta = 1) \\ \text{vē} \ \delta \ (2 \leq \delta \leq 11) \end{array} \right\} = \beta + \delta$ ($\beta = k \cdot 12$)

Odpovědi:

- (a)
1. $5^2 + 3 + 4 = 32$
 2. $3^4 = 81$
 3. $7^2 + 9 + 1 = 59$
 4. $9^1 = 9$
 5. $8^2 + 2 + 5 = 71$
 6. $2^5 = 32$
 7. $9^2 + 4 + 3 = 88$
 8. $4^3 = 64$
 9. $16 + 21 = 18 + 2 + 17$
- (b) bākūrū bītāt — 36, fāāgwīnìṅ — 11, kūrū — 12.
- A. $108 - 3 - 13 = 92$
 - B. $49 - 14 - 15 = 20$
- (c) 6 — tīimìn , 22 — kūrū ná vē fāābà , 97 — $\text{bākūrū bīrwīīt ná gwē gwīnìṅ}$, 120 — bākūrū fāābībā .

Úloha č. 2. Slovosled: <majitel> <vlastněné>.

Privlastňovací předpony:

majitel		vlastněné
1. os. jedn. č.	n-	a- část těla e- v ostatních případech
2. os. jedn. č.	∅-	
3. os. jedn. č.	h-	
‘... každého z nás’	t-	
‘svůj ...’	d-	
2. os. mn. č. ri-		

Odpovědi:

- (a)
1. a-bang	e. <i> tvoje rameno </i>
2. a-táng he-ya	p. <i> tvůj palec [‘matka tvé ruky’]</i>
3. bataa ha-wata	o. <i> horní část stromu [‘krk stromu’]</i>
4. de-kafi	d. <i> svůj provaz </i>
5. e-bataa ha-táng	b. <i> tvoje větev [‘ruka tvého stromu’]</i>
6. e-kuda ha-wata	i. <i> krk tvého koně </i>
7. falepak ha-wei	j. <i> spoušť [‘ucho pistole’]</i>
8. ha-táng ha-min	a. <i> jeho špička prstu [‘nos jeho ruky’]</i>
9. he-lui	m. <i> jeho nůž </i>
10. maama he-falepak	h. <i> otcova pistole </i>
11. na-pong	c. <i> můj obličej </i>
12. ri-èng	k. <i> vaše oči </i>
13. ri-tama	q. <i> vaše moře </i>
14. ri-ya ha-táng	f. <i> ruka vaší matky </i>
15. tama ha-bang	n. <i> břeh moře [‘rameno moře’]</i>
16. ta-min	l. <i> naše nosy (nos každého z nás)</i>
17. te-fe ha-wei	g. <i> uši našich prasat </i>
<i> (ucho prasete každého z nás)</i>

(b) 1. **a-min** — *tvůj nos* ; 2. **de-ya he-bataa** — *strom své matky*

- (c)
1. *prase* — **fe**
 2. *váš nůž* — **ri-lui**
 3. *otec tvé matky* — **e-ya he-maama**
 4. *obličej mého otce* — **ne-maama ha-pong**
 5. *svoje ucho* — **da-wei**
 6. *moje moře* — **ne-tama**

Úloha č. 3. Pravidla:

- slovosled:

– S V (O) (L) (S = podmět, V = přísudek, O = předmět, L = místo)

ng- (S = 1. os. jedn. č.)

– X V L ≡ L V X

– N P (N = podstatné jméno, P = přivlastňovací zájmeno);

- \frown : shoda v rodě a čísle —

jedn. č.	mn. č.
mú-	à-
dì-	má-
	zì-
mù+ (místo)	

(před samohláskou i- > j-, u- > w-, a- > ∅);

- \smile : tón v poslední slabice podléhá asimilaci k tónu v první slabice následujícího slova;
- v oznamovací větě je tón v poslední slabice posledního slova nízký, zatímco ve větě tázací vysoký.

Odpovědi:

- (a) 12. **múlózi mwámónà zìtéténbwá**
Viděl čaroděj hvězdy?
13. **zìtéténbwá zjálà mùdjúlù**
Na nebi jsou hvězdy. = (4)
14. **ngákínà**
Tančil jsem.
15. **djálá djámónà màhónzò mùlwándá**
Viděl muž banány v Luandě?
- (b) 16. *Zpíval jsem?*
ngáfíká
17. *Člověk potkal čaroděje a přítele na náměstí.*
mútú mwásángá múlózi nì dikámbà mùkitándà
18. *Můj muž (manžel) viděl jeskyni.*
djálá djámí djámónà dikúngù
19. *V Luandě jsou čarodějové.*
mùlwándà mwálà àlózì; àlózì álà mùlwándà

Úloha č. 4. Slovosled: [[<trída>] <druh>] [<číslovka> <trída>].

Píše se zleva doprava. Jedna slabika = dva znaky:

C(C)-	-V(V)(C)
၀ b, ၁ bl, ၂ c, ၃ hn, ၄ k, ၅ kr, ၆ l, ၇ p, ၈ pl, ၉ pr, ၁၀ t, ၁၁ tr	၁ a:, ၂ ak, ၃ aj, ၄ at, ၅ aw, ၆ ɔ:r, ၇ ε:, ၈ ie, ၉ iet, ၁၀ iət, ၁၁ o:, ၁၂ uan, ၁၃ uat, ၁၄ ʌh

Odpovědi:

3	→ ၄ ၀ ၁ ၇ ←	taw bε:	<i>vidět vor</i>
6	→ ၈ ၅ ၉ ၁၀ ၇ ၁၁ ←	→plaj priət pε: plaj←	<i>tři banány</i>
7	၃ ၁ ၈ ၀ ၅	→ hna: traw to: ←	<i>šest nosorožců</i>
8	၁၃ ၁၄ ၆	→ puan ʌh ←	<i>čtyři hrsti banánů</i>
9	၁၇ ၁၈ ၁	→ pε: la: ←	→ <i>tři listy</i> ←
10	→ ၉ ၈ ၆ ၁ ၁ ←	cie pʌh la:	<i>sedm listů papíru</i>
11	၆ ၁ ၈ ၅	→ la: plo: ←	<i>lilkový list</i>
12		→plaj plo: bɔ:r plaj←	<i>dva lilky</i>
15		la: priət traw la:	→ <i>šest banánových listů</i> ←
16	→ ၄ ၆ ၁ ၈ ၅ ←	kɔ:r bɔ:r to:	<i>dvě hrdličky</i>
19	၁ ၆ ၄ ၁	bɔ:r ka:	→ <i>dvě ryby</i> ←
20	၁၃ ၁၄ ၈ ၁	→ puan pla: ←	<i>čtyři čepele</i>

Úloha č. 5.

1. číslo: l-	V-	jedn. č.
		$\left\{ \begin{array}{l} \mathbf{vut-} \text{ lidé} \\ \mathbf{ven-} \text{ v ostatních případech} \end{array} \right\}$	mn. č.
u-	'mnoho'	dv. č.

(V = samohláska v následující slabice);

2. **pat-** 'velký';

3. **bung-** 'skupina', **kon-** 'část'.

Pravidla:

- před jiným prefixem **le-ven-** > **len-**
- před **p** -n > **m**
před **k** -n > **ng**
- mezi dvěma samohláskami
-p, p- > **v**
-t, t- > **r**
-k, k- > **x**.

Odpovědi:

(a) **lavatbungmenemen** — *velká skupina vesnic*

- (b)
1. **laradi** — *muž*
 2. **lavatkonuna** — *velká větev*
 3. **laxantoonan** — *mnoho duchů*
 4. **levengkatli** — *oči*
 5. **loxot** — *místo*
 6. **lubungkavus** — *skupina bílých mužů*
 7. **luvaroos** — *dvě velké liány*

- (c)
8. *srdce (jed.)* — **leveve**
 9. *zahrady* — **leventaamang**
 10. *mnoho věcí* — **laxampanga**
 11. *vnoučata* — **luvuttubuno**
 12. *dvě části dne* — **luxonaleng**
 13. *větve* — **lengkonuna**
 14. *velké větve* — **lempatkonuna**